

Dr DRAGUTIN RADUNOVIĆ
Ekonomski fakultet, Beograd

PRODUKTIVNOST RADA KAO FAKTOR UNAPREĐENJA JUGOSLOVENSKOG IZVOZA

„Naša zemlja mora činiti presudne korake kako bi izborila svoje mesto u međunarodnoj podeli rada, menjajući svoje standarde rada i privređivanja, kao i ciljeve i kriterijume razvoja”

UVOD

Da bi naša zemlja izborila svoje mesto u međunarodnoj podeli rada, potrebno je da se menjaju ustaljeni standardi rada i privređivanja. Na tome se insistira u „Polaznim osnovama dugoročnog programa ekonomske stabilizacije”. Tu se u prvom redu podrazumevaju promene u produktivnosti rada. Iako ne spada u teme iz oblasti teorije marketinga, produktivnost rada je prisutna pri ostvarivanju marketinga u praksi. Posebno se produktivnost rada ne može zaobići prilikom razmatranja pojedinih instrumenata marketing mix-a (cene, kanali prodaje, i sl.). Ako je, na primer, cena jedna od bitnih faktora konkurentnosti robnih proizvođača, onda je očigledno da marketing ne može biti neutralan prema zbivanjima na sektoru produktivnosti rada. Reč je svakako o produktivnosti u najširem značenju koja podrazumeva kako ekonomiju živog tako i ekonomiju minulog rada, odnosno korišćenje kako ljudskih tako i materijalno-tehničkih faktora proizvodnje. U praksi se ovi faktori prepliću i međusobno uslovljavaju. Prema tome, nije u pitanju produktivnost u udžbeničkom već u privredničkom značenju. Zato se danas, vrlo često uz produktivnost rada ističe i efikasnost poslovanja. Sa takve platforme pristupamo razmatranju produktivnosti rada u funkciji unapređenja našeg izvoza.

MEĐUZAVISNOST PRODUKTIVNOSTI I IZVOZA

Zadnjih godina produktivnost rada je stalno prisutna u našem privrednom i političkom životu. Ona se sa plenumskih govornica intonira ne samo kao radna, već, bez malo, i kao patriotska obaveza radnih ljudi. Tito je u svom referatu na XI Kongresu SKJ povećanje produktivnosti